

Јадранка Вејновић Андрејић
Народна библиотека „Вук Караџић“, Крагујевац
sumskakuca@gmail.com

Легат Јована Мирковића: допринос културном животу Крагујевца

Сажетак

Културном прогресу, поред институционалног образовања, доприносе и истакнути појединци чије ангажовање обележи време и средину у којој делују. Јован Ђ. Мирковић, гимназијски професор музике, писац уџбеника за средње школе, задужио је Крагујевац и Крагујевчане завештајући легат, прелепу намештену зграду, богату библиотеку, клавир, уметничке слике.

Рођен 1871. у Београду, у Панчеву завршава гимназију на мађарском језику, а Музички конзерваторијум у Прагу. Запослење добија у алексиначкој Учитељској школи, где, поред учитељског посла, сређује и Јавну библиотеку и школску књижницу. У Србији тог времена библиотеке најчешће немају адекватан простор ни стручне кадрове. Радећи у алексиначкој библиотеци, израдио је и прва правила јавне библиотеке, која нажалост нису сачувана. Године 1912. премештен је у Крагујевац, постављен за вишег учитеља музике у Гимназији.

Године 1937. Јован Ђ. Мирковић нуди своју имовину Министарству просвете за задужбину, желећи на тај начин да допринесе подизању културних институција, по угледу на европске интелектуалце тог времена. Договор са Министарством није постигнут те он одлучије да је под сличним условима преда крагујевачкој општини за смештај Јавне библиотеке, за коју општина није била у могућности да пронађе одговарајући простор. Уследили су дуготрајни преговори забележени и у штампи тог времена. Други светски рат одлаже завршетак приче о Мирковићевој библиотеци, а коначна воља по замисли овог племенитог човека и библиофила испуњена је тек 2002. године.

Професор Мирковић је трајно задужио Народну библиотеку у Крагујевцу тако што се лично заложује да спречи уништавање библиотечке грађе. Наиме, Библиотека је до окупације била смештена у згради Окружног начелства, 1941. године по одлуци немачке команде зграда постаје коначиште моторизоване јединице. Тадашњи управник библиотеке, видевши поцепане књиге које служе и за огрев, обратио се професору Мирковићу да, због одличног познавања немачког језика, поразговара са надлежним официром и спречи потпуно упропашћавање штампане грађе, што је он и учинио.

Кључне речи: Јован Мирковић (1871–1945), легат, јавна библиотека, Крагујевац